

Государственное автономное профессиональное
образовательное учреждение
«Мамадышский политехнический колледж»

УТВЕРЖДАЮ
Зам. директора по ТО
 А.Д.Ахметшина
« 02 » 09 2024г.

ФОНД ОЦЕНОЧНЫХ СРЕДСТВ

для проведения текущего контроля и промежуточной аттестации
по учебной дисциплине

ОД.14 Родной язык (татарский)

для специальности

15.01.05 Сварщик (ручной и частично механизированной сварки (наплавки))

Мамадыш
2024

Фонд оценочных средств разработан на основе рабочей программы и примерного фонда оценочных средств по общеобразовательной дисциплине «Родной язык (татарский)» и в соответствии с Федеральным государственным образовательным стандартом среднего общего образования (приказ Министерства образования и науки РФ № 413 от 12 мая 2019 г. (в редакции от 12 августа 2022г.))

Обсуждена и одобрена на заседании
предметно-цикловой комиссии
общеобразовательных дисциплин

Разработала преподаватель:

 Р.Н.Кашапова

Протокол №

«*28*» *августа* 2024 г.

Председатель ПЦК Н.С.Порываева

Содержание

Тема 1.1. Тел – аралашу чарасы, ижтимагый һәм сәяси күренеш.

Тема 2.1. Фонетика.

Тема 4.1. Лексикология.

Тема 5.1. Морфология.

Тема 6.1. Татар әдәби теленең функциональ стильләре.

Тема 7.1. Синтаксис.

Тема 7.9. Текст. Туры һәм кыяк сөйләм.

Практические работы.

Тема 2.2. Место точек поставьте нужные буквы.

а) К..ләм, мэк...лә, сәнг...ть, иг..тибар, г..рәп, дикък...ть, һәр...яклы, ел..язма, яшә...е, г...мер, шәфк...ть, сөйк...мле, я...гын, бор...нгы, шөг..ль, гаж...п, г...мьсез, мөст...кыйль, к...нәфер, кагыйд..., дэг...ва, дэв...м, мәгълүм...т, орч..к, йолд...з, Бөг...лмә, жәмг...ять, жәмэг..ть, фәк..ть, бөт...несе, һәл...к, вәг...дә, пәрәве.., к..рдәш, сәлам..т, мәг..риф, ядк..рь.

ә) Маш..на, ка..ш, реж..м, м..тор, юнә..ш, т..зек, к..пер, м..хан..к, л..тр, инж..н..р, кул..анма, каб...на, каб..ль, запа.., б..нз..н, яш..л, я..улык, п..чрак, г..р..ж, ху..а, авт..бус, аккумуля..тор, аморти..затор, стаб..л..затор, стан..ия, св..тофор, сал..н, рул.., п..дал.., ном..р, һ..лак..т.

б) Мам..к, т..бә, в..ранда, әйб..р, бүр..нә, бл..к, асфал..т, мат..а, мәй...ан, авыр...ык, д..м, ш..реп, ...ава, ка..ка, га..ка, ка..ак, бал..ык, иш...к, так..а, т..мер, кала..., то..ак, житешт..р..че, сын..у, кабел.., ташч..., к...рпеч, кат..ргы, ачк..ч, бу...у, акб..р, пыч..ы.

Тема 3.1-3.2. Работа над текстом.

Машинагыз бармы?

Сезнең машинагыз бармы? Безнең юк иде. Машина алыр өчен, бик күп акча кирәк шул...

Әтинең дусты яңа машина сатып алган. Ә иске машинасын сатам, ди. Иске машина түгел эле ул. 3 кенә ел йөргән “Жигули».

Камил абый ул машинаны безгә тәкъдим итте. Ул кадәр акчабыз юк инде, билгеле. Ләкин Камил абый болай ди:

- 300 мең бар, дисез, банктан кредитка 100 мең алырсыз. 400 мең була. 50 меңне бурычка алып торырсыз. Була 450 мең.

Әтинең машина аласы килә. Бигрәк тә бакчага барып йөрү өчен кирәк, ди. Әни дә каршы түгел. Әти белән әни узара киңәштеләр дә машинаны алырга булдылар. Шулай итеп, без машиналы булдык.

1. Сезнең машинагыз бармы?

2. Ул машина өчен акчаны ничек жыйдыгыз?
3. Бу гаилә машинаны ничек алган?
4. Бу машина яңамы? Ул күпме тора?
5. Машина алгач, алар ничек яшәрләр?
6. Сезнең күршеләрегезнең, танышларыгызның ничә машинасы бар?
7. Ул машиналар искеме, яңамы?

Тема 4.2.-4.4.

Яңа һөнәрләр.

Без укытучы, табиб, эшче, колхозчы, пешекче, официант, шофер, сатучы һәм башка һөнәрләр турында күп сөйлибез.

Хәзерге бик күп яңа һөнәрләр барлыкка килде. Брокер, эшмәкәр, эшкуар, шәхси сакчы, банкир, секретарь-референт, менеджер кебек һөнәрләр турында ишеткәнегез бардыр.

Заман үзгәрә, яңа тормыш яңа һөнәрләр таләп итә. Бу һөнәрләргә өйрәтә торган уку йортлары да ачыла. Анда уку, гадәттә, түләүле була.

Университетларда яңа факультетлар ачыла. Экономика факультетында заман таләпләренә җавап бирә торган икътисадчылар әзерлиләр. Халыкара мөнәсәбәтләр бүлегендә шул өлкәдә эшләргә тиеш булган белгечләр әзерләнә. Татарстан дистәләрсә илләр белән бәйләнештә яши. Шул бәйләнешләр үссен өчен, бу эшнә яхшы белгән, чит телләрдә яхшы сөйләшә торган белгечләр кирәк. Алар университетның шушы бүлегендә әзерләнә.

Заманча һөнәрләр.

Актуарий – ул кеше гомерен озак вакытка страховкалау өлкәсендә эшләүче белгеч. Түләү тарифларының фәнни нигезләнгән методларын гамәлгә кертү белән шөгыльләнә.

Титестер – чәйнең сыйфатын билгеләүче (дегустацияләүче) – сирәк очрый торган һөнәрләрнең берсе. Ул чәйнең сортын, сыйфатын, аның “туган жирен” билгели.

Рецепшионист – клиентларны каршылый, шәхси мәгълүматларын язып ала; килгән хатларны, телефоннан шылтыратуларны теркәп бара.

Офис-менеджер – офистагы эшнәң тоткарлыксыз баруына җаваплы хезмәткәр. Ул сәркатибләр, машина йөртүчеләр, курьерларның эшенә күзәтчелек итә; офистагы оргтехниканың төзеклеген күзәтә һ.б.

Тема 5.2. Работа над текстом. Переведите на татарский язык. Составить вопросы и диалог по тексту.

Сварка является основным технологическим процессом в производстве разнообразных конструкций, успешно используемых во многих отраслях хозяйственной деятельности. Русские инженеры Н.Н. Бенардос и Н.Г.Славянов, организовавшие первые в мире сварочные мастерские, положили начало сварочному производству.

В конце 1930-х гг. произошёл коренной поворот в развитии сварки технологии производства сварных конструкций. Сварка играла важную роль и в послевоенный период, когда было необходимо в кратчайшие сроки восстановить разрушенные заводы, возвести железнодорожные мосты и отремонтировать оборудование.

Тема 5.3.- 5.4.Переведите на русский язык.

Бәхетсезлеккә очраган кешегә табиб килгәнче беренче ярдәм күрсәтү.

Теләсә нинди шартларда: өйдә, урамда, ял вакытында кешенең кинәт каты авырып китүе яки бәхетсезлеккә очравы (имгәнүе, агулануы, пешүе һ.б.) мөмкин. Мондый очракларда ашыгыч медицина ярдәме күрсәтү таләп ителә. Авыруның яки бәлагә юлыккан кешенең язмышы табиб килгәнче ярдәм күрсәтүгә бәйле, шуңа күрә авыру янында булган һәркем ярдәм күрсәтә белергә тиеш.

Егылу, бәрелү-сугылу нәтижәсендә тәннең йомшак өске өлешләре имгәнү аеруча еш очрый. Бу вакытта тән авырта, берәз шешә, кан сава (күгәрә).

Беренче ярдәм. Бәрелгән урынга, боз яки кар салып, резин куык яисә, салкын суда чылатып, салфетка куялар. 15-20 минуттан соң ул урынны тыгызлап бәйлиләр, өстенә бозлы куык куялар.

Баш бәрелгәндә баш әйләнә, колак шаулый, күңел болгана, костыра; баш мие селкенгән булса, кеше аңын югалтырга мөмкин. Бәлагә юлыккан кешене

башына салкын айбер куеп яткырырга, якасын чишэргэ кирэк. Косканда, башын бер якка боралар һәм бармакка бинт урап, авызын чистарталар.

Күкрэк читлеге бәрелгәндә сулаганда авырта, тын бетә, кеше күгәренә, йөрәк тибеше ешая. Бу очракта авыруның гомерен ашыгыч операция ясап кына саклап була.

Буыннар таяуны каты авыртудан, хәрәкәтлөндереп булмаудан беләләр. Зарарланган аяк-кул торышы табигый булмый, формасы да үзгәрергә мөмкин.

Беренче ярдәм. Бинт яки яулык белән жайлап бәйләргә яки шин салырга һәм бәләгә юлыккан кешене шундый ук травматология пунктына озатырга кирэк.

Сөяк сынганда бик нык авырта, аяк-кул нормаль хәрәкәтләнми, кәкрәеп һәм кыскарып кала, сак кына капшап караганда, сынган урын тагын да ныграк авырта. Тышкы сыну вакытында яра була, аннан сынган сөякләр чыгып торырга мөмкин.

Беренче ярдәм. Авыртуны киметергә. Сынган сөякләрнең урыныннан күчүенә юл куймаска. Моның өчен иң элек сынган аяк-кулны бөтенләй хәрәкәтләнмәслек итеп бәйләргә һәм аннан соң бәләгә юлыккан кешене дөвалау учреждениесенә илтергә кирэк. Зарарланган кулны – гәүдәгә, сынган аякны сәламәт аякка тыгыз итеп бәйләп куялар. Кул астындагы теләсә нинди материалдан (такта, таяк, зонт һ.б.) шин салу аеруча яхшы нәтижә бирә. Шинның озынлыгы, зарарланган сөякне уртада калдырып, ике буынга житәрлек булырга тиеш. Зур сөякләр (бот, кулбаш) сынганда, аяк-кулның өч буынына да житәрлек озын шин табарга кирэк. Бот сөягә сынганда, бу шин култык астыннан табанга кадәр житәргә, хәтта аннан берәз озанрак та булырга тиеш.

Икенчедән, кыскарак шинны бот башыннан аякның эчке ягына куялар. Башта шинны бинт яки сөлге белән урыйлар. Шиннарны аяк-кулга бинт белән урап ныгыталар. Бот сөягә сынганда тышкы шинның өске өлешен

гәүдәгә беркетеп бэйлиләр. Ачык сыну вакытында, югарыда әйтелгәнчә, яраны эшкәртеп бэйлиләр.

Табиб килгәнчә вакытында һәм дәрәс ярдәм күрсәтү организмда шок хәлен булдырмый кала. Шок булганда кеше бик нык хәлсезләнә, сүлпәнләнә, әйләнә-тирәгә битараф була, агарына-күгәрәнә, тәне суына, пульсы ешая, йөрәк тибеше начарлана, кан басымы төшә. Андый хәлдәгә кешегә ашыгыч медицина ярдәме күрсәтергә кирәк.

Слова и выражения:

жәрәхәт – травма

таю, каймыгу, буын чыгу – вывих

сыну – перелом

өзелү – разрыв

сузылу, тартылу – растяжение

бәрелү – ушиб

егылырга – падать, упасть

аң югалту – потеря сознания

аңга килү – приходит в сознание

сугарга – ударить, ударять

имгәнү – повреждение

мин кулымны каймыктырдым – я вывихнул руку

беркетеп бэйләп кую – фиксирующая повязка

бинт белән тыгыз итеп бэйләү – тугая повязка

суыту – охлаждение

катлаулы – сложный

күзгә ике булып күренү – двоение в глазах

Тема 5.5. Переведите на татарский язык

Около пяти километров. Около метра. Около тридцати человек. Килограмм двадцать мясо. Дней двадцать. Центнера два-три. Семь-восемь ребят. Сколько стоит билет первого класс? Сколько часов стоит теплоход в этом

порту? Масса багажа для бесплатного провоза не должна превышать 20 килограммов. Стоянка поезда № 8 будет сокращена до 10 минут из-за опоздания от расписания. Сколько стоит литр бензина? Отпустите, пожалуйста, мне десять литров бензина.

Тема 5.6. Переведите на татарский язык, составьте диалог, используя местоимения

Балки – конструктивные элементы, работающие в основном на поперечный изгиб; жестко соединенные между собой балки образуют рамные конструкции.

Колонны – элементы, работающие преимущественно на сжатие или сжатие с продольным изгибом.

Решетчатые конструкции - система стержней , соединенных в узлах таким образом , что они испытывают главным образом растяжение или сжатие ; к решетчатым конструкциям относятся фермы, мачты, арматурные сетки, каркасы.

Тема 5.6.Прочитайте. Переведите

Һәркем аңлый. Һәр кеше аңлый. Һәр эшне әйбәт итеп эшләргә кирәк. Бөтен кеше кул чапты. Барлык студентлар катнашты.барчасына да бүлеп бирделәр. Һәркемне шаккатырды, һәммәсенә дә алма бирделәр. Барчасын залга жыйдылар. Кемдер сөйли башлады. Кемнәндер жырлаганы ишетелде. Кемгәдер каршы чыкканнар. Кайберләре югалган. Кайберәүләргә авыр булган. Һичкемне белмим. Һичкемнән ишетмәдем. Һичнәрсә комачауламый. Беркем дә күренмәде. Бернинди тавыш юк. Ул бернәрсә дә белми иде. Бу эш сезнеке. Теге мунча безнеке.

Тема 5.7.- 5.8. Переведите на татарский язык.Составьте предложения.

«Лужа» или «сварочная ванна» - когда вы зажигаете дугу и остаетесь неподвижными, в то время как основной материал разжижается от создаваемого тепла. Эта лужа расплавленного металла, когда вы перемещаетесь из точки А в точку Б, будет тянуться на основном материале, расплавлять его перемешивать и затвердевать, когда он охлаждается, так соединение соединяется и сваривается в одну деталь.

Вылет - количество электрода (вольфрама или количества проволоки) выставляющееся из сопла или чашки горелки. Расстояние от точки токоподвода до торца сварочной проволоки. С увеличением вылета ухудшаются устойчивость горения дуги и, формирование шва, интенсивнее разбрызгивается металл. Малый вылет затрудняет процесс сварки, вызывает подгорание газового сопла и токоподводящего наконечника.

Пористость (поры) - отверстия, создаваемые в расплавленном металле при воздействии открытой атмосферы, когда он не защищен защитным газом. Элементы воздуха, которым мы дышим, вступают в реакцию с чрезвычайно высокими температурами, вызванными процессом сварки, и, по сути, кипят, создавая дефекты в готовом сварном шве. Часто появление данных дефектов вызвано неправильно установленным расходом газа, Вводится такое понятие, как нарушение ламинарного потока, что в свою очередь, при излишнем расходе газа, вызывает турбулентность, которая, закручиваясь на выходе из сопла, засасывает воздух в сварочную ванну, при недостаточном расходе, образуется слабое пятно контакта в зоне сварки и, как результат всё это может приводить к дефектам.

Тема 5.7.- 5.8.Работа над текстом. Перевести на татарский язык.

В конце 1940-х гг. началось промышленное применение сварки в защитных газах, а в 1950-х гг. – в диоксиде углерода (углекислом газе). Современные сварные конструкции, обладающие высокой надёжностью, изготавливают из сталей. Основные инженерные конструкции в различных отраслях

хозяйственной деятельности были и остаются сварными. В то же время на смену широко применяемым маркам сталей и сплавов приходят новые, более экономичные и прочные материалы. В связи с этим изменяются технологические процессы сварки, сварочные материалы и оборудование. Уже наметилось тенденция к появлению новых сварных конструкций.

Изготовление конструкций различного назначения с помощью сварки получает все большее распространение во всех промышленно развитых странах. Экономичность изготовления сварных конструкций является основополагающим фактором, обеспечивающим их приоритетное применение по сравнению с литыми, коваными и штампованными конструкциями.

Тема 5.9. Работа над текстом. Тәмәке тартуның зарары.

Иң киң таралган начар гадәтләренең берсе – тәмәке тарту. Тәмәкедәге никотин үзәк нерв системасына тәэсир итә. Никотин – бик агулы матдә. Беренче тарта башланганда, күңел болгану, баш әйләнү, косу, йөрәк тибү, ярсыну һәм, шуннан соң, хәттә һуштан язу күренешләре була. Организм никотинга ияләшкәч, аның агулы тәэсире кими төшә, һәм кеше тәмәкенә рәхәт ярсытуын гына сизә. Ә бу – алдый торган тәэсир. Тәмәке төтенендә башка бик күп зарарлы матдәләр дә бар: синилж кислотасы, сөрәм газы, аммиак, формадегит. Яман шеш булдыра торган бензопирен аеруча зарарлы. Тәмәке тартучы кешеләр арасында үпкә рагы 10 тапкыр күбрәк очрый, буغاز рагы – 6-10 тапкыр күбрәк була. Алар өчен үпкә ялкынсынуы, туберкулез, бронхларда астма биш еш очрый торган күренеш. Тәмәке тартучыну, бигрәк тә тәмәке тарта торган укучыларның хезмәт һәм яу режимы бозыла. Укучының дәрес вакытында тартасы килеп, бөтен уе тәмәкегә күчә. Тәмәке тартучы укучылар тәнәфестә башкалар белән ял итмиләр, дәрес бетүгә, тәмәке тартырга урын эзләп йөгәрләр һәм бөтен тәнәфесне шунда

үткэрэлэр. Тэмәке тарту яхшы укуга кумачаулый, хэтэр начарлана. Тикшерүчелэр әйтүенчә, тэмәке кеше гомерен 5-15 елга кадәр кыскарта. Бер сигарет гомерне 7 минутка киметә.

Кызганычка каршы, бу гадәт хатын-кызларда да очрый башлады. Бу аеруча зарарлы. Ни өчен? Хатын-кызлар – булачак аналар. Тэмәке тарткан хатын-кызлардан балалар зәгыйфь яисә гарип булып туулары мөмкин. Халыкара статистика мәгълүматларыннан күренгәчә, тартучы хатын-кызлардан туган яшь балаларның үлү очраклары 40 процентка артыграк. Юкка гына: “Тэмәке белән бергә тартучы да яна”, - дип әйтмиләр. (“Гаиләдә ир һәм кыз бала” китабыннан)

Тема 5.10. Работа над текстом.

Аракы кешене нишләтә?

Шәраб, аракы, сыра эчү нәрсәгә китерә?

Суд язмаларыннан күренгәчә, жинаятьләрнең уннан тугызы исерек хәлдә эшләнә. Исерткеч эчемлекләр куллануның бер нәтижәсә энә шуннан гыйбарәт.

Эчке кешеләр каты авырулар белән авырыйлар һәм аларның күбәсе шушы авырулардан үлеп тә китә. Исерткеч эчемлекләр куллануның икенчесә нәтижәсә энә шундый.

Шәраб кешеләрнең акылын һәм намусын тамалый; шәраб эчкән кеше тупасрак, аңгырарак, усалрак була бара.

Шәраб кешегә сәләмәтлек тә, көч тә, жылы да, күңеллек тә бирми, бары тик зарар гына китерә.

... Әгәр әле син беркайчан да эчмәгән, аракы белән агуланмаган яшь кеше икенсең, үзеңнең кадереңне бел! Шәраб күңелне күтәрә дигәнә ышанма.

Шәраб синең тормышыңны акылсыз һәм бозык күңел ачуга әйләндерә.

Эчкәч, син аек хәлдә башыңа да китермәгән эшләрне эшләп ташлаячаксың.

Шулай булгач, нигә дип үзеңне шундый коточкыч куркыныч астына куярга?

(Л.Н.Толстойдан)

Шәраб – вино Сыра - пиво

Жинаять – преступление

Гыйбарәт - заключается

Томамлый – заглушает

Аек - трезвый

Коточкыч – страшный, чудовищный

1.Жөмлэләрне дәвам итегез.

1)Жинаятьләрнең уннан тугызы 2) Эчкече кешеләр каты авырулар 3)

Шәраб кешеләрнең акылын 4) Шәраб кешегә сәламәтлек тә5)Шәраб

кешенең тормышын 6) Хатың-кыз арагы эчсә,7)Арагы эчкәч

2.Схемалар буенча диалог төзегез.

а)Тәкъдим итү-риза булмау

аңлату-сорау бирү

исбатлау-риза булу

б)киңәш бирү-риза булмау,фикерне кире кагу

исбатлау-риза булу,киләшү

Тема: Туган көндә исерткеч эчемлекләр алу,алмау.

3.Сез бу фикерләр белән килешәсезме?

-сырада алкоголь аз, аны эчсән , организмга зыян булмый;

-яхшы филжтрлы сигаретта никотин аз, аны тарту зыянлы түгел ;

-яшь организмга һәр төрле исерткеч эчемлек тә зыянлы;

-тәмәке тарткан кеше янында тору сәләмәтлеккә зарарлы;

-тәмәке тартып, шәраб эчеп кафеда утыру, заманча яшәү.

Тема 6.2.Перевести на татарский язык. Составьте предложения, используя нижеприведенные слова:

Защитный прищур - частичное закрытие незащищенных глаз при использовании шлифовальной машины или другого инструмента, который делает стружку или мусор, в надежде, что она не попадет вам в глаза. Очень опасно и никогда не рекомендуется. Всегда используйте СИЗ и помните о предотвращении травм.

Маска — это сварочный Защитная маска для лица, лицевой щиток, который удерживает специализированную линзу перед глазами и защищает лицо от вредного и обильного ультрафиолетового излучения во время сварки.

Шлак - шлак представляет собой корку или покрытие, остающееся при порошковой или стержневой сварке, когда защитный газ создается соединением, покрывающим стержневой электрод, или в полой центре или «сердечнике» во время сварки порошковой проволокой. Приходится откалывать или удалять болгаркой, или чем-то подобным. Так же при сварке любым способом не рекомендуется сразу смотреть на сварочное соединение не покрытыми защитой глазами.

Побежалость — участок основного металла, не подвергшийся расплавлению, структура и свойства которого изменились в результате нагрева при сварке или наплавке.

Тема 7.2. Составьте предложения.

Түлим, мин, штраф. Минем, килэ, карыйсым, автобуслар, расписаниесен.

Кич, мин, белэн, китэм. Калды, биш, поезд, минут, китэргэ, безнең

Туры, килэчэк, ремонт, 100, түлэргэ, өчен, ремонт, миңа.

Кирэк, бензин, тутырырга, бакка, сезгэ. Бетэ, асфальт, юл, кайда ?

Каптырып, куркынычсызлык, кугыз, каешларын, сез!

Ярамый, тэмэке, монда, тартырга, сезгэ.

Тема 7.5- 7.8. Работа над текстом.

Правила безопасности при сварке:

1. Необходима концентрация внимания при осуществлении сварочного процесса. Нельзя отвлекаться на посторонние дела.
2. Не должны находиться вблизи горючие жидкости, сухой мусор, промасленная ветошь.
3. Использование защитной маски.
4. Переноска или установка на новое место сварного оборудования возможно только при его отключении из электросети.

5. При работе на высоте необходимо использование страховочных поясов для избежания падения.
6. Работа на открытом воздухе недопустима во время атмосферных осадков.
7. При минусовой температуре необходимо наличие обогревающих устройств для исключения обморожения рук.
8. При ремонте автотранспорта необходима проверка отключения аккумулятора.
9. При длительных перерывах следует отключать электрооборудование из сети. Включенные приборы нельзя оставлять без присмотра.
10. Недопустима работа неисправными приборами.
11. Место работы должно быть хорошо освещено.
12. Надежная фиксация свариваемых металлоконструкций.
13. Недопустимо на месте проведения сварки посторонних лиц и животных.
14. Наличие необходимой экипировки. Недопустимость влажной одежды и открытых участков кожного покрова.

Такие правила безопасности сварочных работ обязаны соблюдать профессиональные рабочие и при проведении новичками самостоятельных сварок.

Тема 7.10. Отвечайте на вопросы и составьте текст.

1. Сез нинди яна һөнәрләр беләсез?
2. Сезнең туганнарыгыз, танышларыгыз арасында нинди кызыклы һөнәр ияләре бар?
3. Сөзгә нинди һөнәр күбрәк ошый?

Әтием – үрнәк.

Әтием шәһәрдә үскән. Ул профессиональ-техник көллиятендә укыган.

Әтием заводта токарь ярдәмчәсе булган, аннары – токарь, аннан соң мастер булып эшләгән. Аның куллары алтын.

Әтием – хәзер цех начальнигы. Аны эшендә ихтирам итәләр, тәртипле, әдәпле, зыялы булган өчен яраталар.

Әтием безне дә эшкә өйрәттә. Мин пычак үткенли, көрәк сапый беләм, жир казый беләм, түтәл ясым....

Без эти белән балыкка йөрибезд, урманга гөмбәгә барабыз. Этием балык тоту серләрен белә, урманда гөмбәне тиз таба. Һәр гөмбәнең исемен белә, агачлар, үсемлекләр турында сөйләргә ярата.

Этием, гомумән, күп белә. Казан урамнарында йөргәндә, ул безгә урам тарихын, ни өчен шулай аталганын, бу йортта нинди атаклы кешеләр яшәгәннән, кайда нинди вакыйгалар булганын кызыклы итеп сөйли.

Этием белән әнием театрга, концертларга йөрергә яраталар.

Аларның дуслары күп. Безгә кунаклар еш килә.

Безнең эти матур итеп яши белә. Аның кәефе күтәренке, кешеләр белән һәрвакыт ягымлы итеп сөйләшә. Этине күршеләр дә ярата.

Слова и выражения:

үткенли беләм – умею точить

көрәк сапмый беләм – умею насаживать лопату на черенок

жир казый беләм – умею копать землю

сер – тайна

вакыйга – событие

күтәренке – приподнятое

ягымлы – ласково

?1. Малайның этисе кайда үскән? Кайда укыган?

1. Малайның этисе кем булып эшләгән?
2. Ул хәзер кайда эшли? Кем булып эшли?
3. Эшчеләрнең аңа мөнәсәбәте ничек?
4. Малайның этисе балаларын нәрсәләргә эшләргә өйрәткән?
5. Малай этисе белән кая барырга ярата? Ни өчен?
6. Этисе кызыклы шәхесме?
7. Малайның эти-әнисе нинди кешеләр?
8. Кешеләр аның этисен ни өчен яраталар?

Промежуточная аттестация: дифференцированный зачёт

Каждый студент защищает презентацию «Моя будущая профессия», используя изученные темы.